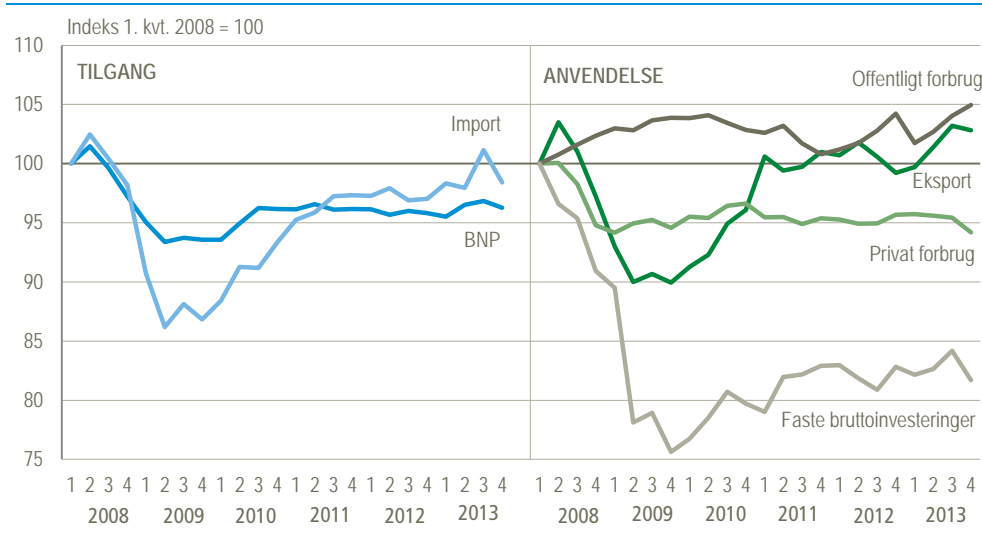

Svag økonomisk udvikling i fjerde kvartal

Bruttonationalproduktet (BNP) faldt 0,6 pct. i fjerde kvartal, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonbevægelser, viser reviderede beregninger. Dette afspejler især tilbagegang i produktionen af energiforsyning, handel, finansiering og forsikring samt andre serviceydelser. For 2013 som helhed steg BNP 0,4 pct., og den samlede indenlandske efterspørgsel steg 0,6 pct. Baseret på hidtidige erfaringer kan usikkerheden på BNP-væksten generelt vurderes til $\pm 0,5$ procentpoint.

Nationalregnskabets hovedstørrelser, kædede værdier, sæsonkorrigeret

I fjerde kvartal var der for de fleste efterspørgselskomponenter en svag underliggende udvikling. Eksporten faldt 0,3 pct., investeringerne faldt 2,9 pct., og lagerforøgelserne bidrog negativt til væksten, mens der underliggende var en svag stigning i det private forbrug. Faldet i investeringerne skal ses i lyset af et usædvanligt højt niveau i tredje kvartal. Forhold omkring de to storme Allan og Bodil påvirkede ikke BNP nævneværdigt, men gav af regnskabstekniske grunde anledning til større effekter på udviklingen i det private forbrug og importen, jf. nedenstående afsnit.

Fald i det private forbrug pga. stormene

Skadeserstatninger efter stormene betød regnskabsteknisk, at det private forbrug faldt 1,3 pct. i fjerde kvartal. Opgjort uden forsikringstjenester steg forbruget 0,2 pct. Anskaffelsen af køretøjer steg 3,8 pct., mens forbruget af øvrige varer faldt 1,2 pct., og forbruget af tjenester mv. faldt 1,8 pct. Det offentlige forbrug steg 0,9 pct. i fjerde kvartal. For året 2013 har det private forbrug været uændret, mens det offentlige forbrug er steget 0,8 pct.

Færre investeringer

I årets fjerde kvartal faldt de samlede faste bruttoinvesteringer med 2,9 pct. Mens boliginvesteringerne steg 5,6 pct., faldt investeringer i øvrigt byggeri og anlæg 3,9 pct. og investeringer i maskiner og transportmidler 8,2 pct. Faldet i maskin- og transportmiddelinvesteringerne skal ses på baggrund af markant høje skibsinvesteringer i tredje kvartal. Boliginvesteringerne er påvirket af skaderne fra de to storme i fjerde kvartal, hvis udbedring gav øget aktivitet i byggeriet. For 2013 som helhed steg de samlede faste bruttoinvesteringer 0,7 pct.

Faldende udenrigshandel

Importen faldt 2,7 pct. i fjerde kvartal, og eksporten faldt 0,3 pct. Der var tilbagegang i importen af både varer og tjenester. Udviklingen i vareimporten i fjerde kvartal er ligesom investeringerne påvirket af den markante skibsimport i den foregående periode. Tjenesteimporten er påvirket af stormene i fjerde kvartal, der regnskabsteknisk gav anledning til en negativ import af forsikringstjenester, som skønsmæssigt anslås til 3,2 mia.kr. som følge af danske forsikringsselskabers genforsikring i udlandet. Eksporten af varer havde en tilbagegang i fjerde kvartal, mens eksporten af tjenester steg en smule. For året som helhed steg eksporten 1,2 pct., mens importen steg 1,7 pct.

Øget beskæftigelse

I fjerde kvartal steg den samlede beskæftigelse med 0,1 pct. svarende til 2.900 personer, mens præsterede antal arbejdstimer faldt 0,2 pct. I hele 2013 steg beskæftigelsen 0,3 pct., hvilket svarer til 9.500 personer.

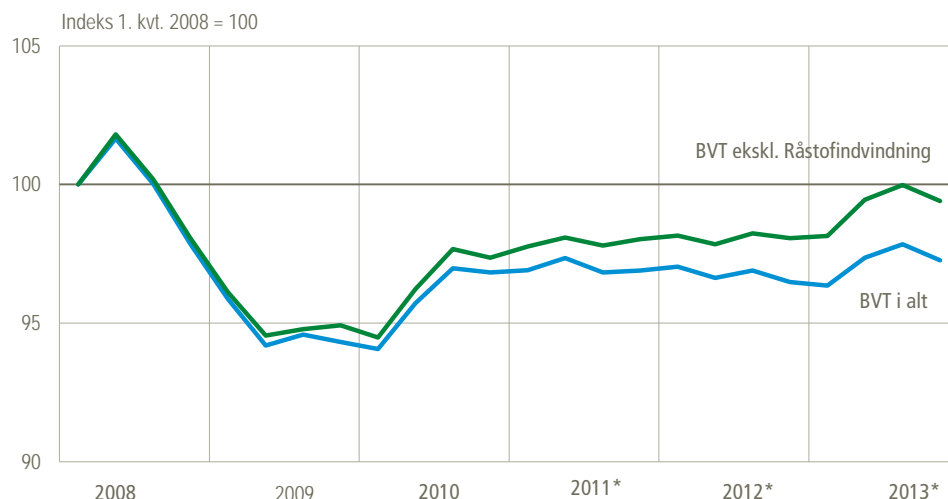
Danmarks nationalregnskab

	2013			2013		
	4. kvrt.	4. kvrt.	1.-4. kvrt.	2. kvrt.	3. kvrt.	4. kvrt.
	løbende priser mia. kr.	årlig realvækst i pct. ¹		realvækst i pct. i forhold til kvrt. før. sæsonkorrigerede værdier		
Bruttonationalprodukt (BNP)	475,4	0,5	0,4	1,0	0,3	-0,6
Import af varer og tjenester	227,7	1,3	1,7	-0,4	3,3	-2,7
Forsyning i alt	703,0	0,8	0,8	0,6	1,3	-1,3
Eksport af varer og tjenester	257,8	3,5	1,2	1,7	1,8	-0,3
Privat forbrug	232,5	-1,7	0,0	-0,1	-0,2	-1,3
Anskaffelse af køretøjer	11,4	10,1	8,6	4,1	0,7	3,8
Øvrige varer	98,1	-1,4	-0,2	-0,0	-0,1	-1,2
Tjenester mv.	123,1	-2,8	-0,5	-0,6	-0,3	-1,8
Offentligt forbrug	136,4	0,8	0,8	0,9	1,3	0,9
Faste bruttoinvesteringer	83,6	-1,7	0,7	0,6	1,9	-2,9
Boligbyggeri	20,0	-0,1	-5,0	0,7	-3,4	5,6
Øvrigt byggeri og anlæg	19,3	-2,6	-2,7	1,3	2,9	-3,9
Maskiner, transportmidler mv.	30,0	-2,6	6,4	0,5	5,3	-8,2
Software og øvrige faste bruttoinv.	14,3	-0,5	0,8	-0,4	-0,3	0,1
Lagerforøgelse ²	-7,3	0,2	0,2	-0,6	0,1	-0,2
Endelig anvendelse i alt	703,0	0,8	0,8	0,6	1,3	-1,3
Samlede præsterede timer i alt (mio.)	1 055	0,8	-0,3	-0,3	0,6	-0,2
Beskæftigelse ³ i alt (1.000 personer)	2 823	0,8	0,3	0,5	0,2	0,1

¹ Vækst i forhold til tilsvarende periode året før. ² Lagerforøgelse bidrag til BNP-væksten. ³ Inkl. personer på orlov mv.

Økonomisk udvikling siden krisen

I 2008 blev dansk økonomi ramt af et usædvanligt kraftigt tilbageslag. Fra andet kvartal 2008 til andet kvartal 2009 faldt BNP således med 8,0 pct. Tilsvarende var der et fald på 7,3 pct. i bruttoværditilvæksten (BVT), som er BNP eksklusive produktskatter, netto. I midten af 2010 var der en pæn økonomisk fremgang, mens dansk økonomi i de efterfølgende år var præget af små udsving og generel stagnation, jf. nedenstående figur. I 2013 var der igen lidt vækst i økonomien. På trods af enkelte perioder med fremgang ligger BVT i fjerde kvartal 2013 stadig 4,4 pct. under andet kvartal 2008, hvor økonomien havde sit toppunkt før krisen.

Den økonomiske udvikling siden krisen har også været præget af tilbagegang for indvindingen af olie og gas i Nordsøen. Fra starten af 90'erne og til midten af 00'erne blev BVT for råstofindvinding mere end fordoblet som følge af fremgang i indvindingen. I den efterfølgende periode er indvindingen faldet år for år, og fra første kvartal 2008 til fjerde kvartal 2013 er BVT for råstofindvinding blevet halveret. Hvis man betragter BVT eksklusiv råstofindvinding fås et lidt mindre negativt billede af den økonomiske udvikling siden krisen, som det ses af den grønne kurve i ovenstående figur. BVT eksklusiv råstofindvinding ligger i fjerde kvartal 2013 dermed 'kun' 2,5 pct. under toppunktet i andet kvartal 2008.

Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Ændringer siden sidst

Med denne offentliggørelse revideres nationalregnskabet for fjerde kvartal. Derudover er der foretaget enkelte revisioner i første til tredje kvartal. Disse revisioner har medført, at BNP-væksten er revideret ned med 0,1 procentpoint i tredje og fjerde kvartal, mens den er uændret i første og andet kvartal. Baggrunden for revisionerne er primært nye oplysninger vedrørende betalingsbalance, firmaernes køb og salg, industriens salg af varer, finansielle brancher og offentlige finanser. For fjerde kvartal har dette medført, at væksten for industri og finansiering er revideret ned, mens der er revideret lidt op inden for serviceproduktionen. Den seneste offentliggørelse af det kvartalsvise nationalregnskab var i *Nyt fra Danmarks Statistik nr. 109* fra 28. februar 2014. For mere information om revisioner se *Revisioner af det kvartalsvise nationalregnskab*.

Stormene Allan og Bodil

Stormene, der ramte Danmark i oktober og december 2013, påvirkede transaktionerne i fjerde kvartal. På baggrund af Forsikring og Pensions opgørelse af skadesomfanget, har Danmarks Statistik skønnet, at stormene reducerede produktionsværdien i forsikringsbranchen med 4,2 mia.kr. Det skyldes, at produktionsværdien i denne branche opgøres som præmier minus forfaldne erstatninger. På anvendessiden opgøres forbruget efter samme metode, og dermed reducerer skadeserstatningerne det private forbrug af forsikringstjenester med 3,5 mia.kr. og erhvervenes forbrug i produktionen med 700 mio.kr. Omfanget af genforsikringstjenester fra udlandet er på baggrund af hidtidige erfaringer beregnet til 3,2 mia.kr. Dermed reducerer modtagne genforsikringstjenester både forsikringsselskabernes forbrug i produktionen og importen af forsikringstjenester med 3,2 mia.kr. i fjerde kvartal. Med disse skøn har transaktionerne i forbindelse med skades- og genforsikringserstatninger reduceret BNP i fjerde kvartal med under 0,1 pct. Ved en samlet vurdering af stormenes aktivitetspåvirkning bør afledte effekter på fx boliginvesteringer

gerne i fjerde kvartal og efterfølgende perioder indregnes. Disse påvirkninger opfanges af de løbende beregninger. Metoderne til ovennævnte opgørelse af forsikringstjenester i nationalregnskabet følger den nugældende EU manual ESA 1995. Metoderne vil blive ændret i september 2014 i forbindelse med offentliggørelse af det hovedreviderede nationalregnskab baseret på de nye retningslinjer i ESA 2010.

Påskan

Ved betragtning af vækstraterne i 2013 bør man være opmærksom på påskens placering ultimo første kvartal. Ved sæsonkorrektio n tages i et vist omfang højde for påskan, men erfaringen viser, det kan være vanskeligt at estimere den præcise effekt.

Offentligt forbrug

Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på tallene i *Nyt fra Danmarks Statistik nr. 158, Kvartalsvise offentlige finanser 4. kv. 2013*, der blev offentliggjort 25. marts. Realvæksten i det offentlige forbrug opgøres vha. input-metoden, hvor udviklingen beregnes ved at korrigere omkostningerne i det offentlige forbrug for løn- og prisudvikling.

Beskæftigelse

Opgørelsen af beskæftigelse, præsterede timer og løn er baseret på årsvækstrater i *Arbejdstidsregnskabet 4. kv. 2013*, der blev offentliggjort 14. marts i *Nyt fra Danmarks Statistik nr. 134*.

Sæsonkorrektio nen af præsterede timer er vanskeliggjort af brud i det bagvedliggende kildemateriale. Som følge heraf er sæsonkorrigerede præsterede timer fra 2008 fremskrevet med branchevise sæsonkorrigerede serier fra arbejdstidsregnskabet.

Udenrigshandel og betalingsbalance

Der er indarbejdet nye tal for udenrigshandel og betalingsbalance på grundlag af den opgørelse af betalingsbalancen, som blev offentliggjort 11. marts i *Nyt fra Danmarks Statistik nr. 124, Betalingsbalancen over for udlandet januar 2013*.

Byggeri

Statistikken over byggeaktiviteten, som er den væsentligste kilde til opgørelsen af aktiviteten i byggeriet, er fortsat præget af mange forsinkede indberetninger. Der må derfor påregnes nogen usikkerhed i opgørelsen af byggeaktiviteten.

Mere information: Se mere detaljerede kvartalsvise oplysninger på www.dst.dk/stattabel/814 i Statistikbanken. Se en oversigt over planlagte offentliggørelser på www.dst.dk/nationalregnskab. Se mere om konjunkturindikatorer og de nyeste nøgletal på www.dst.dk/konjunkturdata.

Danmarks Statistik offentliggør hovedreviderede tal for nationalregnskab og offentlige finanser i september og betalingsbalance i oktober 2014. Læs om revisionerne i forbindelse med overgangen til nationalregnskabssystemet ESA 2010 på www.dst.dk/revision2014.

Kilder og metoder: Beregningerne er baseret på den løbende konjunkturstatistik i kombination med et detaljeret varebalancesystem, der sikrer konsistens med nationalregnskabets begrebsapparat.

Læs mere på www.dst.dk/kvalitetsdeklaration/912.

Læs også en uddybende dokumentation af kilder og metoder på www.dst.dk/knr.

Næste offentliggørelse: *Nationalregnskab 1. kv. 2014* udkommer 28. maj 2014.

Henvendelse: Lill Andersen, tlf. 39 17 36 57, las@dst.dk

Carmela Moreno, tlf. 39 17 30 63, cam@dst.dk

Jonas Dan Petersen, tlf. 39 17 34 89, jop@dst.dk